

Václav Bolemír Nebeský (1818 – 1882)

*Skaliskami pustými teď vede
příkrá cesta v úval ouzký, černý.
Zde žil poustevník dřív Bohu věrný
toho znaky mnohá skála chová,
neboť sem tam zbožná jeho ruka
vryla z knižky boží svatá slova...*

Ukázka z díla Protichůdci, 1844

Na blízkém statku Nový Dvůr, nacházejícím se na západ od silnice z Kokořína do Jestřebic, se 18. srpna 1818 narodil v jazykově smíšeném manželství zdejšího šafáře český básník a literární historik, publicista Tylova okruhu, Václav Bolemír Nebeský.

Vrcholem Nebeského lyriky a příležitostných vlasteneckých básní čtyřicátých let 19. století se stala básnická povídka Protichůdci (1844). Pomocí názorového střetu dvou hlavních postav oslavuje nový ideál českého vlastence. Romantické dílo bylo inspirováno Kokořínkem a jeho pověstmi. V Protichůdcích se mj. objevuje příběh divokého jezdce na koni, který údajně po nocích projížděl okolím Kokořínského hradu a hravě zdolával všechny přírodní překážky.

Básnickova osobnost přispěla k rozhodnutí mladé Boženy Němcové věnovat se literatuře. Vzájemné okouzlení obou přerostlo v letech 1842 až 1843 v krátkodobý milostný vztah.

Od čtyřicátých let 19. století se Nebeský věnoval publicistice, ideově spřízněné s evropskými liberálními proudy. Do Tylova časopisu Květy např. napsal o soudobé české literatuře, že „...by žádný směr její potlačovati se neměl; neboť jen všestranností a napnutím každé síly bude nám lze dojíti k jasným ideálům snahy naší. Hlasy tedy některých, zvláště německých pánů, volajících, aby se v českém jazyku jenom pro děti a takzvaný lid psalo, jsou ... směšné, jako by Čech ... neměl duši otevřenou a prahnoucí po krásě a pravdě jako jiný takzvaný velký národ.“ Jednou z nových literárních forem byl fejeton, který Nebeský uvedl do české slovesné tradice.

V roce 1848 se Nebeský po boku Karla Havlíčka Borovského aktivně účastnil revolučních bouří. Po jejich porážce působil od roku 1851 v Českém muzeu, dnešním Národním muzeu v Praze, jako jeho sekretář a o rok později jako tajemník nakladatelství Matice česká. Redaktorem Časopisu Českého muzea byl v letech 1850 až 1861. Svými vědeckými studii významně obohatil českou nauku o středověku, srovnávací literární vědu, folkloristiku a další disciplíny. Nejen Nebeského básně, články a studie, ale i jeho překlady slavných antických autorů a španělské i novofecké lidové poezie měly značný vliv na Jana Nerudu a jeho generaci. Václav Bolemír Nebeský zemřel po mnohaleté nemoci v předvečer svých čtyřiašedesátých narozenin 17. srpna 1882 v Praze. Pochován je na vyšehradském hřbitově.

Zdrojovité: Matice česká, sdělicí Společnosti Národního muzea ve spolupráci se spřízněnou CIBEO Kokořínsko a Obecním úřadem v Kokoříně – září 2006
Typografie, tisk: EAST reklamní studio s. r. o., Praha 10
Kontakt: Matice česká, Václavské nám. 68, 115 79 Praha 1, tel. 224 497 333, matice.cekamr.cz